

Στρατηγικές Ανάγνωσης Λογοτεχνικών Κειμένων

Στην **προ-αναγνωστική φάση** χρήσιμες μπορεί να φανούν στρατηγικές όπως:

- Οι μαθητές/τριες ασκούνται να παρατηρούν τον τίτλο, τις εικόνες, το εισαγωγικό σημείωμα (που ενδεχομένως υπάρχουν),
- Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να ενεργοποιούν προϋπάρχουσες γνώσεις τους σχετικά με το λογοτεχνικό είδος (παραμύθι, δημοτικό τραγούδι, διήγημα κ.λπ.), το λογοτεχνικό ρεύμα, σχολή ή γενιά, τον συγγραφέα, την ιστορική εποχή, για να κάνουν προβλέψεις για το θέμα ή τη δομή και την οργάνωση ή τη γλώσσα του μελετώμενου κειμένου. Η Για να διατυπώνουν ερωτήσεις του τύπου: τι θα ήθελα να μάθω από το κείμενο

Κατά την ανάγνωση, που συνιστά και την κύρια φάση της διδασκαλίας, χρήσιμες μπορεί να φανούν στρατηγικές όπως:

- Οι μαθητές/τριες με αφετηρία τον τίτλο του κειμένου διατυπώνουν υποθέσεις και προσδοκίες σχετικά με το θέμα και την πιθανή εξέλιξη του κειμένου και, στη συνέχεια επιβεβαιώνουν ή να διαψεύδουν τις υποθέσεις τους με βάση στοιχεία από το κείμενο
- Οι μαθητές/τριες παρατηρούν ποιος μιλάει στο κείμενο ώστε να διακρίνουν μεταξύ του συγγραφέα, του αφηγητή, των ηρώων της ιστορίας
- Οι μαθητές/τριες απεικονίζουν σχηματικά την πληροφορία ή τις πληροφορίες που περιέχονται στο κείμενο για τα πρόσωπα (πρωταγωνιστές/τριες-δευτερεύοντα πρόσωπα) και τις σχέσεις μεταξύ τους,
- Οι μαθητές/τριες καταγράφουν την πληροφορία ή τις πληροφορίες που περιέχονται στο κείμενο για το κοινωνικό πλαίσιο δράσης των προσώπων, σκέψεις, αξίες, συναισθήματα, συμπεριφορά των προσώπων
- Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να παρατηρούν τι λέει και τι δεν λέει ένα κείμενο και ασκούνται στη συμπλήρωση των κενών απροσδιοριστίας του κειμένου (μπορούν να αξιοποιηθούν πρακτικές θεατρικού παιχνιδιού)
- Οι μαθητές/τριες βάζουν στη σειρά τα γεγονότα της ιστορίας επιλέγοντας είτε τη χρονική ακολουθία είτε τη σχέση αιτίου αποτελέσματος και παρατηρούν αν η οργάνωση της αφήγησης γίνεται με αυτό τον τρόπο
- Οι μαθητές/τριες χρωματίζουν στο κείμενο τα σημεία διαφοροποίησης
- Οι μαθητές/τριες παρατηρούν τα σημεία όπου υπάρχει ευθύς λόγος, διάλογος, πλάγιος λόγος, εσωτερικός μονόλογος χρωματίζοντάς τα με διαφορετικό χρώμα
- Οι μαθητές/τριες «παίζουν» με τα εκφραστικά μέσα του κειμένου (μετασχηματισμοί) και παρατηρούν τις όποιες αλλαγές στο νόημα ή στο ύφος ή στο αισθητικό αποτέλεσμα (μπορούν να αξιοποιηθούν πρακτικές δημιουργικής γραφής)
- Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν βιβλία αναφοράς (Λεξικά Λογοτεχνικών όρων, Ιστορίες Λογοτεχνίας), πληροφορίες σχετικά το ιστορικοκοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο δημιουργίας του κειμένου ή το λογοτεχνικό είδος, ρεύμα, σχολή, γενιά που τους δίνονται, κείμενα κριτικής προκειμένου να φωτίσουν σημεία του κειμένου που δεν καταλαβαίνουν
- Οι μαθητές /τριες αναστοχάζονται θέτοντας ερωτήματα όπως: «τι λέει σε μένα το κείμενο;» «και γιατί μου λέει αυτό και όχι κάτι άλλο;» και «ποιοι είμαστε εμείς που

Μαρία Νέζη,
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων
1^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αττικής

το αντιλαμβανόμαστε έτσι;» και «πώς αλλιώς μπορεί να αναγνωσθεί και να αναπαρασταθεί;»